

De skriftlige prøvegenrer i DSA på HF

Inkl. justeringer i efteråret 2020

Kendt/ny viden?

ada@frbvuc.dk

B-niveau

- 4 timer
- Min. 800 ord
- To opgaver at vælge imellem:
 - En analyserende artikel
 - En debatterende artikel

Den analyserende artikel

- Analyse og fortolkning af en litterær tekst
 - En håndfuld spørgsmål skal som mindstemål besvares, fx
 - *Hvordan vil du karakterisere hovedpersonen?*
 - *Hvad er efter din mening novellens centrale konflikt og tema?*
 - Forskelle fra analyserende artikel på A:
 - Lettere tekster sprogligt og fortolkningsmæssigt (oftest korte, realistiske noveller/fortællende digte)
 - Primært spørgsmål om handling, personkarakteristik, tema og budskab (evt. også *form* og *sprog* i digte)
- Bullets-spørgsmål skal konkretisere begreber som *analyse* og *fortolkning*

Den debatterende artikel

- Et debatindlæg i forlængelse af et andet debatindlæg
- Redegørelse, diskussion og argumentation
- 3-4 spørgsmål skal som minimum besvares:
 - *Hvad er tekstens hovedsynspunkt?*
 - *Hvad mener du om dette synspunkt? Begrund din holdning*
 - *Hvilke andre synspunkter kan man have om det overordnede emne – og hvad mener?*
- Evt. et billede e.l., man *kan inddrage i diskussionen*
- Forskelle fra A:
 - Kortere, lettere tekster (fx læserbrev el. forkortet kronik)
 - Intet spørgsmål om argumentation

Begge genrer: et emne

- Skal handle om et overordnet emne og ikke kun teksten, fx
 - *Du skal skrive en analyserende artikel om, hvad venskab kan betyde for et menneske.*
 - *Du skal skrive en debatterende artikel om opfattelser af vellykket integration.*
- Tidligere på B-niveau: *Det overordnede emne for opgaven er [et af de fire temaer fra undervisningen]:*
 - *Det lokale og det globale /*
 - *Sprog og kultur /*
 - *Køn og frihed /*
 - *Samfund, individ og identitet*
- Nu et mere specifikt emne, der passer bedre til teksten
- Men fortsat: *Du kan inddrage viden og tekster fra [et bestemt af de fire undervisningsforløb]*

Begge genrer: en artikel

- Nye formuleringer for at hjælpe med artikelopbygningen omkring et emne:
 - *Du skal skrive en interessant indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer.*
 - *Du skal selv finde på en passende overskrift til din artikel.*
- Forberedelse på opgavegenrerne på A
- Forskel fra A: Ingen krav til henvisningspraksis

Nye vejledninger i opgavesættet

Analyserende artikel

I en analyserende artikel skal du analysere og fortolke en tekst. Som led i din analyserende artikel skal du:

- præsentere din artikels overordnede emne*
- indføre læserne i en tekst, som de ikke kender*
- analysere væsentlige aspekter af teksten med brug af nærlæsning, velvalgte citater og relevante fagbegreber*
- knytte analysen til en fortolkning af teksten, hvor du forklarer både enkeltdele i teksten og tekstens samlede udsagn*

Nye vejledninger i opgavesættet

Debatterende artikel

Et "rigtigt" debatindlæg: Man argumenterer for en holdning – ikke nok at redegøre og diskutere

I en debatterende artikel skal du **argumentere for dine holdninger** til et emne og forsøge at overbevise dine læsere om, at du har ret. Som led i din debatterende artikel skal du:

- *præsentere din artikels overordnede emne*
- *præsentere læserne for hovedsynspunktet i en tekst, som de ikke kender*
- *tage stilling til tekstens hovedsynspunkt*
- *diskutere emnet og argumentere for din egen holdning til det*
- *eventuelt inddrage viden eller tekster fra et forløb fra undervisningen*

Punkternes rækkefølge skal ikke nødvendig følges

A-niveau

- 5 timer
- Min. 1000 ord
- Tre opgaver at vælge imellem:
 - En analyserende artikel med fokus på en tekst
 - En analyserende artikel med fokus på en film
 - En debatterende artikel

Samme
genrer,
voksende
krav

Fælles for alle tre genrer

- Man skal skrive om et emne og i den forbindelse behandle et materiale
- *Du skal skrive en fokuseret og spændende indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer*
- *Du skal selv finde på en passende overskrift til din artikel*
- Evt. ekstra materiale (fx et billede eller en kort tekst) som kan/skal inddrages – hvis primærteksten mangler modspil/tyngde

Forskelle fra alment dansk på HF

- Færre opgaver
- Oftest ikke krav om inddragelse af mere end hovedteksten
- Krav om færre ord (ikke *tre-fire normalsider à 2400 enheder* \approx ca. 1140-1520 ord)
- Flere ordforklaringer
- Opgavens titel gives ikke

Ny vejledning i opgavesættet

Artiklen som genre

De to opgavegenrer, du kan vælge at skrive, ligger inden for den overordnede skrivegenre: artikel. En artikel er en faktatekst, som ville kunne offentliggøres og læses af en interesseret læser.

Du er afsenderen. Den modtager, du skal have i tankerne, når du skriver, er en medborger, der interesserer sig for kultur og litteratur.

Din modtager er bredt orienteret i danske medier, bøger, film og aktuelle debatter samt i den danske litteraturhistorie. Din modtager kender derfor også danskfaglige begreber som eksempelvis fortællesynsvinkel, flashforward og metafor. Det betyder, at du ikke behøver at definere disse begreber, når du bruger dem.

En artikel er opbygget med en indledning, en midte og en afslutning. Indledningen er fokuseret og åbner for centrale aspekter af emnet og din vinkel. Din artikel skal være skrevet i en sammenhængende form (dvs. ikke i punktform). Den skal have en fokuseret overskrift og kan eventuelt gøre brug af underoverskrifter.

Ny vejledning i opgavesættet (forts.)

I din artikel bruger du viden og tekster. Du skal præsentere de tekster, du inddrager, for din læser, hvilket vil sige, at du i din tekst skal nævne forfatter, titel og gerne årstal, når du nævner teksten første gang. Det betyder til prøven, at også de tekster, som hører til opgaverne, skal præsenteres for din modtager. Du kan ikke forvente, at din læser kender dette materiale.

*Du skal samtidig altid **henvise til det materiale, du inddrager** i din artikel. Du kan henvise på flere måder, men brug samme måde gennem hele artiklen. Du kan bruge fodnoter, henvise i parentes i din tekst eller som du ellers har lært det. Det vigtigste er, at du er konsekvent gennem hele artiklen og henviser på den samme måde.*

*Desuden: Stort set samme side om *Henvisningspraksis* som tidligere (men nu også krav om minut- og sekundtal ved filmcitater)*

Den analyserende artikel om en tekst

- Novelle, romanuddrag, eventyr, digt, drama, hybridtekst, raptekst...
- Nyt: evt. nonfiktion, fx en tale
- 4-5 spørgsmål, som man *bl.a. skal besvare*
- Mere dybtgående analyse og fortolkning, fx
 - *Hvordan er novellen fortalt og opbygget?*
 - *Hvilken symbolsk betydning har ...?*

Den analyserende artikel om en film

- Kampagnefilm, reklame, kortfilm, uddrag af reality-program, af dokumentar, af spillefilm...
- 4-5 spørgsmål skal som minimum besvares, fx
 - *Hvad er filmens hensigt?*
 - *Hvordan bruges virkemidler, herunder filmiske virkemidler, og med hvilken effekt?*
- *Centrale steder* skal inddrages

Vejledning i opgavesættet

Næsten
som på B

Den analyserende artikel

I en analyserende artikel skal du analysere og fortolke en tekst. Som led i din artikel skal du:

- *præsentere din artikels overordnede emne*
- *indføre læserne i en tekst, som de ikke kender*
- *analysere væsentlige aspekter af teksten med brug af nærlæsning, velvalgte citater og relevante fagbegreber*
- *knytte analysen til en fortolkning af teksten, hvor du forklarer, hvordan enkeltdele i teksten og teksten som helhed skal forstås – **også det der gemmer sig mellem linjerne***
- ***perspektivere teksten til din artikels overordnede emne***

Den debatterende artikel

- Igen et debatindlæg i forlængelse af et andet
- Forskelle fra B
 - Længere, mere kompleks tekst om et danskfagligt emne
 - *Man skal bruge citater*
 - *Man skal skrive, hvad man mener om skribentens argumenter*
- Ikke en fuld argumentationsanalyse, men en vurdering af måden, skribenten fremlægger sin sag på – gerne på baggrund på af en kort af karakteristik af tendenser i sagsfremstillingen med enkelte begreber fra argumentations-, diskurs- eller retorisk analyse
- Hvordan demonstreres det danskfaglige ellers? I evnen til at formulere sig, diskutere, argumentere og appellere og i viden om det danskfaglige emne

Justeret vejledning i opgavesættet

Næsten
som på B

Den debatterende artikel

I en debatterende artikel skal du argumentere for dine holdninger til et emne og forsøge at overbevise dine læsere om, at du har ret. Som led i din debatterende artikel skal du:

- præsentere din artikels overordnede emne
- præsentere læserne for hovedsynspunktet i en tekst, som de ikke kender
- tage stilling til tekstens hovedsynspunkt og dens argumentation
- diskutere og **debattere** forskellige holdninger til emnet

Ny faktaboks i opgavesættet

Forskellen på diskussion og debat

Diskussion:

Formålet med diskussionen er at gøre din læser klogere på opgavens problemstilling ved at **undersøge forskellige synspunkter på emnet**. I en diskussion skal du vise synspunkter for (dvs. 'på den ene side') og (dvs. 'på den anden side'). Det kan både være de synspunkter, som står i tekstmaterialet, det kan være dine egne synspunkter, eller det kan være mere generelle synspunkter, som du formulerer ud fra din viden om emnet.

Debat:

Formålet med en debat er at **overbevise din modtager om, at du har ret**. Diskussion og debat hænger ofte tæt sammen, fordi diskussionen er med til at vise forskellige synspunkter på emnet. Når du debatterer, er det vigtigt, at du fremfører de stærkeste argumenter og anvender en solid og saglig argumentation for at overbevise læseren. I en debat vil der **ofte blive anvendt forskellige argumentationsformer og sproglige virkemidler**, som er med til at understøtte argumentationen og overbevise modtageren